

UPOTREBA UMJETNE INTELIGENCIJE (UI) U NARODNIM KNJIŽNICAMA: PRILIKE I IZAZOVI U DRUŠTVENOM KONTEKSTU

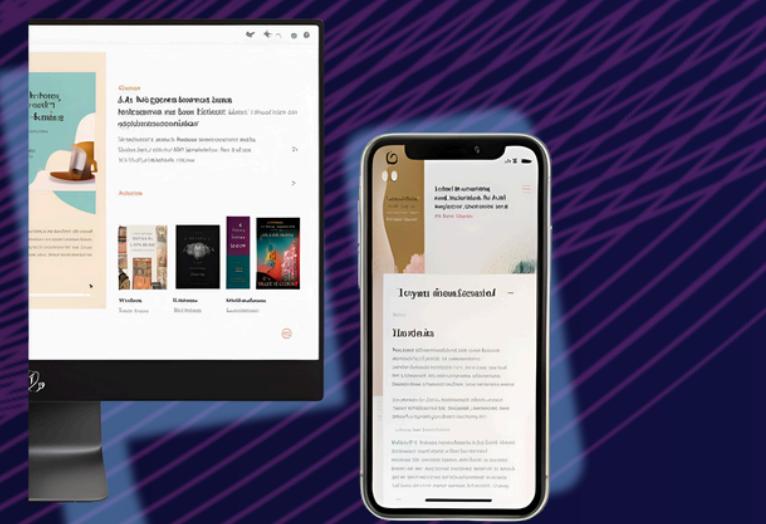
PRISTUP INFORMACIJAMA

- UI može značajno poboljšati efikasnost pretraživanja kataloga i digitalnih zbirki.
- Inteligentni sustavi mogu razumjeti prirodni jezik korisnika i pružiti relevantnije rezultate.
- Olakšan je pristup za korisnike s različitim razinama digitalne pismenosti.

PERSONALIZIRANE PREPORUKE

- UI može analizirati korisničke navike i preferencije te preporučiti relevantne knjige, članke i druge resurse.
- Doprinos poticanju čitanja i istraživanja

AUTOMATIZACIJA ADMINISTRATIVNIH ZADATAKA

- Automatizacija ponavljajućih zadatka poput katalogizacije, klasifikacije i administrativnih poslova ostavlja knjižničaru više vremena za rad s korisnicima i pružanje specijaliziranih usluga.

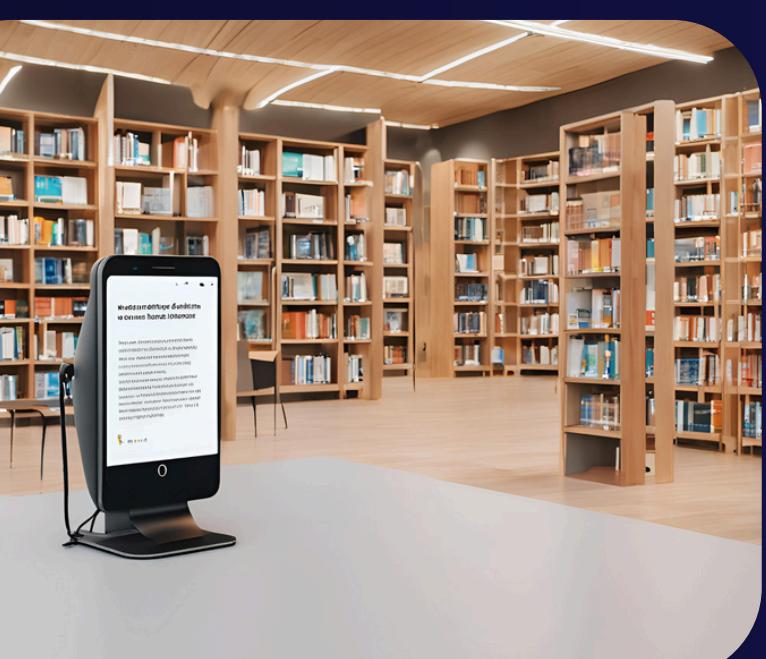
PRILOGODBA SADRŽAJA

- Poboljšanje usluga za osobe s invaliditetom putem tehnologija poput čitača ekrana i pretvorbe teksta u govor.

NOVE USLUGE I PROGRAMI

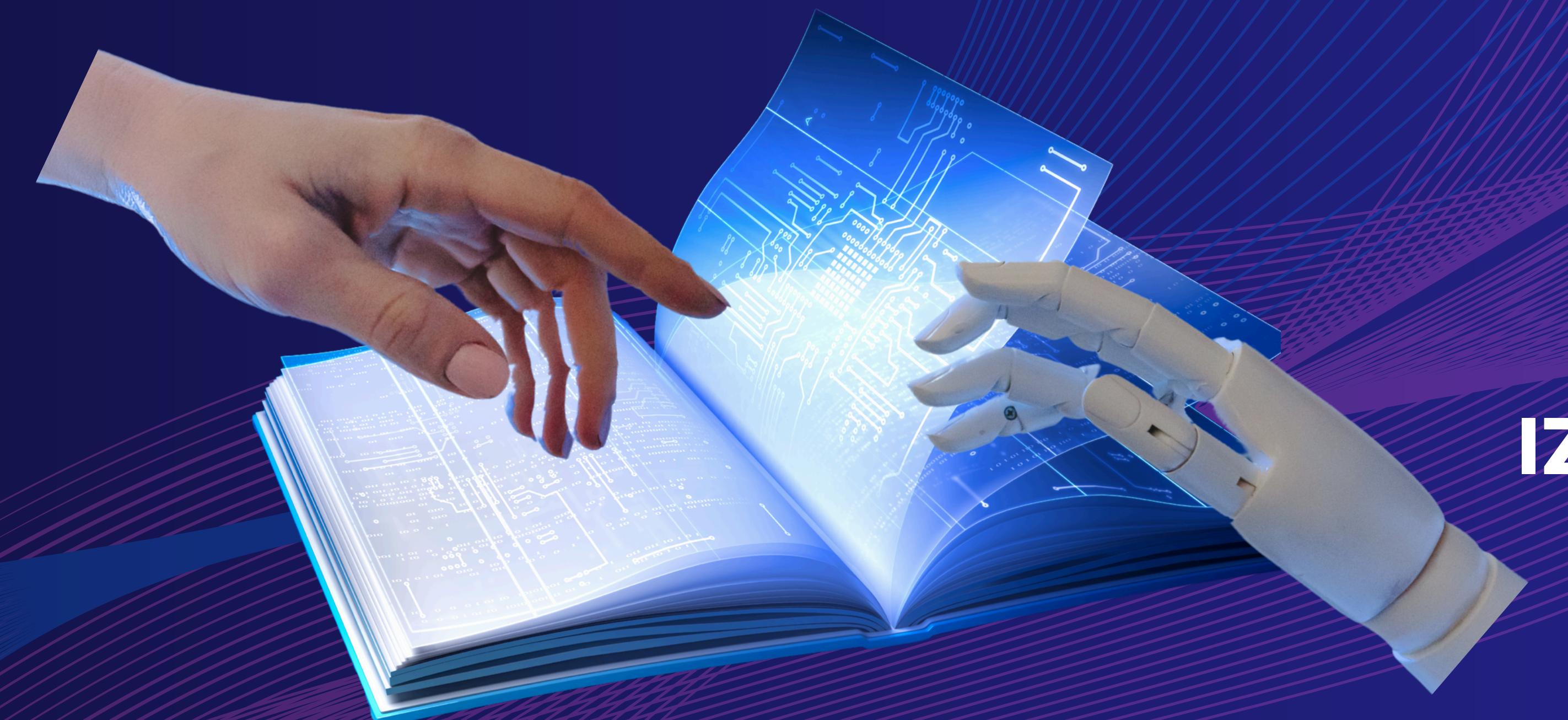
- Razvoj novih usluga, poput virtualnih asistenata koji odgovaraju na pitanja korisnika ili chatbot-ova koji pružaju informacije o knjižnici i njezinim uslugama.

KNJIŽNICA - MJESTO INFORMIRANJA I OKUPLJANJA ZAJEDNICE

PRILIKE

IZAZOVI

IMPLEMENTACIJA UI U KNJIŽNICAMA

Uspješna implementacija UI u knjižnicama zahtjeva pažljivo planiranje, etičko razmatranje i kontinuirano praćenje kako bi se osiguralo da UI služi na dobrobit svih korisnika i da se ublaže potencijalni negativni utjecaji. Ključno je fokusirati se na jačanje partnerskog odnosa između knjižničara i korisnika, gdje UI služi kao alat za poboljšanje, a ne zamjenu ljudske interakcije.

Marjana Leventić Šipčić, knjižničarka
Dubrovačke knjižnice – Narodna knjižnica Grad
Od puča 6, Dubrovnik
marjana@dkd.hr
fotografije: generirane pomoću UI (Canva)

PRISTRANOST ALGORITAMA

- UI sustavi se treniraju na podacima, a ako su ti podaci pristrani, UI će također biti pristran.
- To može dovesti do nepravednog isključivanja određenih skupina korisnika ili pojačavanja postojećih društvenih nejednakosti.

ZAŠTITA PRIVATNOSTI

- Korištenje UI uključuje prikupljanje i analizu korisničkih podataka.
- Osigurati da se podaci prikupljaju i koriste na etičan i transparentan način, poštujući privatnost korisnika.

GUBITAK LJUDSKE INTERAKCIJE

- Prekomjerna automatizacija može smanjiti interakciju između knjižničara i korisnika.
- Pronaći ravnotežu između automatizacije i ljudskog kontaktta.

DIGITALNA NEJEDNAKOST

- Pristup UI tehnologijama nije jednak za sve. – nejednakost u pristupu informacijama.
- Educirati knjižničare i korisnike u stjecanju digitalnih vještina.

ODGOVORNOST I TRANSPARENTNOST

- Utvrditi odgovornost u slučaju pogrešaka ili pristranosti UI sustava.
- Transparentnost u funkcioniranju UI sustava – povjerenja korisnika.